МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів
ІІ – ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

НТБ ОНАХТ

У збірнику опубліковано матеріали ІІ-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет ІІ-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

НТБОНАХТ

можна спрогнозувати, що й наявний компетентнісний потенціал не завжди застосовується у практичній діяльності.

Науково-методичне забезпечення діяльності органів публічної влади на сучасному етапі відчуває дефіцит інформації щодо існуючих світових практик з управління інноваціями. У європейських країнах координування інноваційних процесів втілюється в життя на основі розробки концептуальних новацій. Загальновизнаною є концепція «good governance», яка об'єднує демократію з ефективністю управління в сучасних умовах е-суспільства і демонструє демократичний варіант державного менеджменту [3].

Література

1. Аналіз ситуації щодо професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування в Україні: інформаційно-аналітичний звіт. Київ: НАДУ, 2016. 58 с. (Державне управління).

2. Стандарт вищої освіти рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень галузь знань «28 Публічне управління та адміністрування» спеціальність «281 Публічне управління та адміністрування». Видання офіційне МОН України. Київ, 2019. 24 с.

3. Кондратюк А. П. Політичні тенденції модернізації державного управління країн Європейської співдружності // Вісник УАДУ. 2002. Т. 1, вип. 3. С. 209-297.

УДК 331.45:378.126:378.046.4

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

В.М. Лисюк, В.І. Булюк, В.В. Пуга

Вступ. Згідно ст. 58 Закону України «Про вищу освіту» науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та педагогічну майстерність [1]. Професійний розвиток, як і вся освітня діяльність, базуються на визначених діючим законодавством принципах: людиноцентризму; гарантування якості освіти й освітньої діяльності; рівного доступу; наукового характеру освіти; різноманітності освіти; цілісності і наступності системи освіти; свободи вибору видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти або інших суб'єктів освітньої діяльності; академічної доброчесності; академічної свободи; гуманізму; демократизму; формування громадянської культури та культури демократії; сприяння навчанню впродовж життя; інтеграції у міжнародний освітній та науковий простір; доступності всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою. Професійний розвиток повинен здійснюватися на протязі всієї професійної діяльності науково-

педагогічного працівника через самостійне оволодіння передовими науковими досягненнями (самоосвіту), через підвищення кваліфікації й стажування, накопичення й осмислення як існуючого в сучасній педагогіці, так і власного педагогічного досвіду, через самовиховання.

Однією із важливих складових набуття та підвищення професіоналізму педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти (ЗВО) є система підвищення кваліфікації та стажування.

Аналіз нормативно-правових документів. Питання щодо організації підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників регламентуються Законом України «Про вищу освіту», постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, наказами і розпорядженнями Міністерства освіти і науки України. До 2020 р. діяло «Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів», затверджене наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 48 від 24.01.13. А 10.12.2019 р. МОН видало наказ за № 1530 про втрату чинності даного Положення. У відповідності до ст. 59 Закону України «Про вищу освіту» підвищення кваліфікації може здійснюватися за різними видами (навчання за освітньою програмою, стажування, участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо) та у різних формах (інституційна, дуальна, на робочому місці (на виробництві) тощо) [1]. Педагогічні та науково-педагогічні працівники мають право підвищувати кваліфікацію у закладах освіти, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою. Також можна підвищувати кваліфікацію в інших суб'єктів освітньої діяльності, фізичних та юридичних осіб. Педагогічні та науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію як в Україні, так й за кордоном. Результати підвищення кваліфікації педагогічного (науково-педагогічного) працівника у таких суб'єктів визнаються окремим рішенням Вченої ради. Вид, форму та суб'єкта підвищення кваліфікації обирає педагогічний (науково-педагогічний) працівник. Підвищення кваліфікації є необхідною умовою атестації педагогічного працівника та враховується під час обрання за конкурсом на посаду науково-педагогічного працівника.

Новим документом, на який дає посилання цей Закон, є «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», який на сьогодні діє зі змінами, що були внесені у грудні 2019 р. [2].

Метою підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників є вдосконалення професійної підготовки, шляхом поглиблення і розширення знань, вмінь та навичок, набуття додаткового досвіду, в підсумку направлених на забезпечення якості освіти. Педагогічні та науково-педагогічні працівники самостійно обирають конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації. Обсяг (тривалість)

підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників установлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС, (один кредит ЄКТС становить 30 годин) за накопичувальною системою. Програма підвищення кваліфікації затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації, яку він оприлюднює на веб-сайті.

Мета і постановка проблеми. Метою публікації є аналіз можливостей підвищення професійного рівня викладачів з безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту. Існують певні особливості щодо підвищення кваліфікації таких викладачів. Тому необхідно, по-перше, проаналізувати існуючі нормативно-правові документи, які регулюють це питання, а, по-друге, визначити практичні заходи для забезпечення зростання професіоналізму цієї категорії викладачів.

Виклад основного матеріалу. На викладачів дисциплін «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці», «Охорона праці та цивільний захист в галузі» розповсюджується дія нової редакції від 22.11.2017 р. наказу МОН «Про затвердження Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України» за № 1514 та Наказ МОН від 01.02.2019 р. за № 114 «Про проведення навчання, підвищення кваліфікації та перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності» [3]. Як вимагає перший із цих документів (розділ ІІІ Положення): «керівники та викладачі кафедр охорони праці закладів вищої освіти проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці у Головному навчально-методичному центрі Державної служби з питань праці (Держпраці) та навчальних центрах, які належать до сфери управління МОН і надали територіальному органу Держпраці декларацію відповідності їх матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки. Це можна пояснити специфікою дисциплін, які викладаються. Так на прикладі кафедри БЖД Одеської національної академії харчових технологій можна сказати, що отримати всі необхідні знання щодо створення системи управління охороною праці на підприємствах дуже різноманітних галузей харчової промисловості, проходячи підвищення кваліфікації тільки в одній галузі, на одному із підприємств - не дадуть необхідних знань та навичок в повному обсязі, а будуть суто обмежені специфікою конкретного виробництва. З іншої сторони нормативні документи суворо вимагають проходження курсів підвищення кваліфікації тільки в визначених, обмежених за кількістю, навчальних центрах, які мають на це дозвіл Держпраці, тобто відсутня по суті можливість вільного вибору закладу, форм, видів та методів навчання, як це існує для викладачів інших кафедр. На практиці, отримавши знання щодо загальних питань з законодавчої та нормативно-правової бази, виробничої санітарії й гігієни праці, техніки безпеки та пожежної безпеки під час навчання у відповідних навчальних центрах, викладачам кафедри БЖД необхідно ще обов'язково

систематично займатись додатковою самоосвітою, щоб набувати та покращувати професійні знання та навички за галузевими спрямуваннями. А це означає постійний зв'язок із виробництвом, так як харчова промисловість має складну структуру із різноманітним обладнанням та технологічними процесами. Тільки такий всебічно підготовлений викладач зможе надати майбутнім фахівцям теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для вирішення питань, пов'язаних із забезпеченням безпечних і нешкідливих умов праці, при розробці і використанні нової техніки та технологічних процесів, організації виробництва, які виключають негативну дію на людину та навколишнє природне середовище.

Висновки. Підсумовуючи вищесказане можна зазначити, що на сьогодні вимога проходження викладачами безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту в обов'язковому порядку навчання й перевірки знань у відповідних навчально-методичних центрах не дає підвищення кваліфікації в повному обсязі, так як програма такого навчання не враховує специфіки галузевого спрямування ЗВО та науково-педагогічної діяльності викладачів. Тому є необхідність, насамперед на законодавчому рівні, реформування системи підвищення кваліфікації викладачів даної категорії з урахуванням особливостей виробництв, в підготовці фахівців для яких вони приймають участь.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/.

2. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.09.2019 р. № 800. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF.

3. Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України (у редакції наказу МОН 22.11.2017 р. № 1514). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1512-17#n6.

УДК 378.937+620.009.2+020

ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Ю.Г. Лобода

В теперішній час актуальною формою організації навчального процесу у вищому навчальному закладу є навчання в електронному освітньому середовищі, що характеризується гнучкістю, динамічністю, варіативністю, модульністю, інтерактивними дидактичними методами навчання, спеціалізованими інтелектуальними видами контролю та іншими

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ІІ-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університ, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

29.Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
30.Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєвєродонецьк
31.Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
32.Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
33.Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
34.Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
35.Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
36.Харківський національний медичний університет, м. Харків
37.Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

НТБ ОНАХТ

Проблеми кадрового забезпечення спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
І.І. Савенко, І.О. Седікова..... **326**
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників як необхідна складова професійного розвитку
В.М. Лисюк, В.І. Булюк, В.В. Пуга..... **329**
Використання освітніх інтернет ресурсів у професійній діяльності викладача вищого навчального закладу
Ю.Г. Лобода..... **332**
Методика, як область практичної діяльності викладача
Г.А. Шевченко, Ю.М. Мельник..... **335**
Забезпечення конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників як умова для сталого підвищення якості освітнього процесу ЗВО
О.П. Бодик..... **336**
Управління самоосвітою науково-педагогічних працівників ВНЗ
І.А. Осадча..... **339**
Оптимальна модель вищої освіти в Україні в умовах глобалізації ринку освітніх послуг
Л.А. Бахчиванжи, О.В. Євтушок, Р.Р. Значек..... **342**
Перспективи E-LEARNING як моделі здобуття вищої освіти
Т.В. Стрікаленко..... **345**
Дуальна освіта для технологів на профільних підприємствах галузі України
Л.В. Агунова, О.М. Савінок..... **346**
Партнерство науки і бізнесу: необхідність або умовність?
Н.М. Поварова..... **348**
Проектне навчання
В.Г. Бондаренко, И.В. Глинська..... **350**
Особливості адаптації та формування навичків самоприйняття студентів-першокурсників у закладах вищої освіти
С.С. Орлова, Л.К. Овсянникова..... **352**
Гуманітарні аспекти дистанційного навчання
С.А. Дмитрашко..... **354**
Використання інтерактивних форм навчання при підготовки студентів з дисциплін «Технологія галузі», «Загальна технологія та технологія галузі», «Технологія виробництва товарів», «Технологія переробки вторинної сировини»
Я.Г. Верхівкер, О.М. Мирошніченко, Т.І. Нікітчіна, Т.А. Манолі..... **356**
Форми організації самостійної роботи з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність»
Ю.О. Бровкіна..... **357**
Застосування технології дистанційного навчання MOODLE для стимулювання активної участі студентів у навчальному процесі
І.Г. Кривоногова..... **358**
Використання інтернет-ресурсів у викладанні економічних дисциплін
Т.В. Свистун..... **360**